

Gäller för: Uppvakning NÄL, Intermediärvårdsavdelning 25 NÄL,
Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL
Innehållsansvar: Hanna Strömberg, (hanjo8), Ivasjuksköterska
Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare
Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-06-16

Giltig till: 2027-06-16

Akut laparotomi ssk IVA/UVA

Revidering i denna version

- Uppdaterad i giltighetstid.

Bakgrund

Orsak till akut laparotomi kan vara för att undersöka och åtgärda patologi i bukhålan, som bl.a. kan vara tumörer, stopp i tarmen, kärlskada eller olika former av yttre våld. Generellt föreligger ett livshotande tillstånd, ofta är patienten allmänpåverkad och har organsystem som sviktar. Mortaliteten i samband med ingreppet är högre än för många andra akuta kirurgiska åtgärder. Därför är det av största vikt att det perioperativa omhändertagandet blir optimalt.

Åren 2018-2021 genomfördes en forskningsstudie i NU-sjukvården för de patienter som behöver opereras akut med laparotomi. Syftet med studien var att införa protokollbaserad standardiserad vård som innebar att åtgärderna kring patientens vård standardiseras och struktureras samt utförs inom givna tidsramar. Som ett stöd i omhändertagandet och ett underlag för forskningsstudien utvecklades ett kliniskt formulär. Formuläret kan användas som en checklista och skall tas i bruk så fort beslut om operation är taget. Formuläret följer patienten till utskrivning från sjukhus.

Studiens resultat visade minskad dödligheten och förkortade vårdtider både på sjukhus och på IVA(1).

Syfte

Att säkerställa standardiserat postoperativt omhändertagande för patienter som genomgår akut laparotomi på NÄL.

Vilka berörs

Sjuksköterskor och undersköterskor på UVA/IMA/IVA, NÄL.

Utförande

Peroperativt beslutas om var patienten skall vårdas postoperativt.

När patienten kommer till **UVA** gäller följande:

- Postoperativt ansvarig sjuksköterska dokumenterar **ankomst-datum och tid** på protokollet då patient anländer till UVA.
- Standardövervakning med 5-avl EKG, POX, Artärnål och AF.
- Koppla **upp kontinuerlig temperaturmätning** på Philips-skåpet om patienten har en tempgivande KAD, annars **mät temperaturen 1ggr/h, (ok med örontemp)**. Korrigera eventuellt hypotermi, i första hand med Bairhugger, därefter varma filter och vätskor.
- **Ta litet IVA-status och blodgas inom 30 min** så att blodgas-svaret finns tillgängligt till första rondan med narkosläkaren postoperativt. Glöm inte att använda Elvis-etikett i samband med blodgasanalysen så att svaret registreras i Melior. Syrgas i procent anges även i samband med analysen.

Ansvarig anestesiläkare skall komma och ronda patienten ca **30 minuter** efter ankomst. Om narkosläkare inte kommit inom 60 minuter ring och påminn.

Vid rondan upprättas **behandlingsmål** med fokus på vitalparametrar, vätskebehandling och smärtlindringsregim. Postoperativa ordinationer korrigeras och kompletteras vid behov. Provsvar som skall finnas tillgängliga vid den första rondan är **blodgasanalys**.

Om patienten förefaller instabil rondas patienten fortsatt varannan timme fram till stabil fas. Överväg uppgradering av vårdnivå.

De allra flesta patienter kommer att smärtlindras med **EDA** men annan smärtlindringsregim kan förekomma. Utvärdera effekt och dokumentera.

Vid utskrivning_ NEWS-skattas patienten och skattningen dokumenteras i Melior. NEWS skattningen går att finna under ”Ny anteckning”, NEWS. (Om dokumentationen sker på detta vis länkas värdena automatiskt till ”mätvärden” och det går lätt att kronologiskt följa skattningarna löpande i Melior.

Vid postoperativ vård på **IVA/IMA** monitoreras patienten enligt ovan med tillägg av:

- Intagningsstatus IVA
- Timdiures
- NEWS-skattning i Melior vid utskrivning till vårdavdelning.

Referenser

1. Timan TJ, Karlsson O, Sernert N, Prytz M. Standardized perioperative management in acute abdominal surgery: Swedish SMASH controlled study. The British journal of surgery. 2023;110(6):710-6.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Uppvakning NÄL, Intermediärvårdsavdelning 25
NÄL, Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL

Innehållsansvar: Hanna Strömberg, (hanjo8), Ivasjuksköterska

Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10086-1525759947-95

Version: 7.0

Giltig från: 2025-06-16

Giltig till: 2027-06-16